



Šolski center Slovenj Gradec

Srednja gostinsko turistična lesarska šola
Gospodsvetska 4
2380 Slovenj Gradec

Mežica: 7.5.2009

Isaac Asimov

Golo Sonce

Isaac Asimov

Rodil se je 2.1.1920 v Rusiji in sicer v judovsko družino. V Ameriko so se preselili ko je bil star komaj 3 leta. Ker sta se starša z njim vedeno pogovarjala židovsko ter angleško, se nikoli ni naučil govoriti rusko. Svoje otroštvo je preživel v Broklynu ter New Yorku. Že pri mladih letih je začel brati znanstvene revije, ter pri enajstih letih začel pisati svoje zgodbe. Je eden najplodnejših pisateljev, saj je napisal preko 500 knjig. Pri osemnajstih je začel prodajati svoje zgodbe znanstvenim revijam. V osnovno šolo je hodil v Brooklynu ter New Yorku, kjer je tudi maturiral leta 1939, ter šel na študij biokemije, kjer je diplomiral leta 1948. Med drugo svetovno vojno je služil v vojski 3 leta, kjer je napredoval do Coporala, možnost je imel, da bi testiral prvo atomsko bombo a se je temu odrekel. Po doktoratu se je včlanil v Boston University School of Medicine, s katero je sodeloval od takrat naprej. Leta 1958 se je posvetil še samo pisanju knjig. Asimov je umrl 6. aprila leta 1992 v New Yorku.



Njegova dela

Asimov je znan pisec znanstvene fantastike. Pisal pa je tudi znanstvene razlage.

Njegova najbolj znana dela so:

- Jaz, robot
- Roboti jutranje zore
- Jeklene votline
- Golo sonce
- Po katastrofi (skupaj z Johnom Wydhamom)
- Zvezde kot prah
- Pod železnim nebom
- Prva vlada galaktične države
- Druga vlada galaktične države
- Fantastično potovanje
- V svetu ogljika
- V svetu dušika
- Kamen na nebu
- Zakaj imamo različne letne čase?
- Zakaj smo ljudje različnih barv?
- Zakaj izginja deževni gozd?
- Kaj se dogaja z ozonskim plaščem?
- Ali se naš planet segreva?
- Zakaj odpadki povzročajo probleme?
- Zakaj so živali ogrožene?
- Zakaj je zrak umazan?
- Šaljivec

- 2. BIBLIOGRAFSKI PODATKI :**
- avtor Isaac Asimov
 - naslov dela Golo sonce
 - prevedel Boris Grabnar
 - opremil Pavle Učakar
 - knjižna zbirka Spektrum
 - Tehniška založba Slovenije
 - tisk in vezava ČGP Delo
 - Ljubljana 1986

Delo ima 18 poglavij. Zvrst je znanstvena fantastika. Zgodba je popolnoma izmišljena.

3. GLAVNE OSEBE

- ELIJAH BALEY je civilni detektiv. Zemljan. Poročen. S sedemnajstletnim sinom. Ker je najboljši detektiv na Zemlji, ga pošljejo na Zunanji svet Solarijo, da bi raziskal umor Vesoljca.
- DANEEL R. OLIVAW je robot, ki prihaja z Zunanjega sveta Avrore. Je popolnoma identičen človeku. Dodelijo ga kot pomočnika Elijahu.
- GLADIJA je žena, oziroma vdova umorjenega Vesoljca Rikaina Delmarra. Glavna osumljenka. Mlada, lepa. Zelo odprta.
- HANNIS GRUER je šef solarijske varnostne službe in druga žrtev morilca.
- Dr. JOTHAN LEEBIG je robotik s Solarije. Rad bi zavladal celotnemu Vesolju, zato izkoristi robote in Gladijo, ki mu nevede pomagajo pri umorih.

4. ZVRST ZNANSTVENA FANTASTIKA

Znanstvena fantastika (kratica **ZF**) je oblika izmišljotine (fikcije), ki se v glavnem ukvarja z vplivom izmišljene znanosti in/ali tehnologije na družbo ali posameznika.

Pisec postavi dogajanje v neko danes nemogočo stanje (zgodí se neverjeten tehnološki razvoj, svetovna katastrofa, obisk iz vesolja...) in v tem novem okolju pogosto razmišlja o problemih sedanjega človeštva in možnih rešitvah. Znan primer so zgodbe o robotih Asimova, ki obravnavajo različne vidike sožitja ljudi in robotov.

Znanstvena fantastika tako razvije svet, ki bi bil stvaren, če bi se določene možnosti, ki so dane že v današnjem času, razvile naprej, ali pa bi se razvile drugače (Nemčija zmagala v svetovni vojni, Hladna vojna ne ostane hladna...).

Za vplivnejše pisce veljajo predvsem Asimov, Clarke, Sheckley, Adams, Lem in Bradbury. Ne glede na sodobno priljubljenost tovrstnih del, pa je eden najbolj plodnih in domišljije polnih piscev ZF še vedno francoski pisatelj Verne.

5. KRATKA VSEBINA

Galaksija. Petdeset Zunanjih svetov, ki imajo vsi skupaj daleč manj prebivalstva kot Zemlja, razpolaga z vojaško silo, ki je vsaj stokrat močnejša od zemeljske. Gospodarstvo njihovih redko naseljenih planetov počiva na pozitronski robotski sili in proizvodnja energije je na posameznega prebivalca tisočkrat tolikšna kot proizvodnja na Zemlji.

Galaksija je za Zemljane zaprta. Že pred stoletji so jo zavzeli Vesoljci, katerih predniki so bili Zemljani. Ti predniki so bili prvi, ki so dosegli Zunanje svetove, se tu dobro znašli, a njihovi potomci so prepovedali nadaljnje priseljevanje. Tisti, ki so ostali na Zemlji, so se zakopali v podzemlje. Zemljani so do skrajnosti razvili svojo mestno civilizacijo. Ta jih je uklenila v mesta z zidovi strahu pred odprtimi prostori, pred golim soncem. Ogradili so se od farm, kjer so delali samo roboti.

Elijah Baley je bil civilni detektiv iz New Yorka. Eden najboljših. Pravzaprav najboljši. In zdaj je dobil priložnost, da se resnično izkaže. Poklicali so ga v Washington. Zanj so imeli pripravljeno posebno nalogo. Na Solariji, enem od Zunanjih svetov, so umorili Vesoljca. In zdaj je dobil nalogo, da razišče umor in najde storilca.

Na Solariji so zahtevali izrecno njega, kar je bilo čudno, saj so Vesoljci sovražili Zemljane. Ker pa je bil to prvi umor na Zunanjih svetovih, s takšnimi raziskavami sploh niso imeli izkušenj in tako so se obrnili na Zemljo po pomoč.

Z vesoljsko ladjo je odpotoval na Solarijo. Na tem Zunanjem svetu je bilo le dvajset tisoč ljudi (Vesoljcev). Zanje kje skrbelo dvesto milijonov robotov. Deset tisoč na enega človeka. Ti niso bili podobni ljudem. Imenovali so se po serijskih številkah. Roboti so delovali po treh zakonih robotike.

- 1. zakon: Robot človeškega bitja v nobenem primeru ne sme poškodovati ali pa s svojo neaktivnostjo dopustiti, da bi bilo človeško bitje poškodovano.
- 2. zakon: Robot mora ubogati ukaze človeka, razen če ti ukazi niso v nasprotju s Prvim zakonom.
- 3. zakon: Robot mora ščititi svojo lastno eksistenco, razen če ni takšna zaščita v nasprotju s Prvim ali Drugim zakonom.

Na Solariji ga je pričakal robot, ki je bil povsem identičen človeku. Ime mu je bilo R(robot) Daneel Olivaw. Ta je prihajal z Zunanjega sveta Avrore, ki je bil najmočnejši planet v vesolju. Dodelili so ga, da bi Elijahu pomagal pri raziskavi. Ker je bil robot, si je vse povedano zapomnil, Vesoljci s Solarije pa so mislili, da imajo opravka s človekom.

Žrtev prvega umora na Zunanjih svetovih je bil Rikaine Delmarre. Detektiv Baley se je lotil raziskovanja. Na Solariji ljudje niso imeli pravih stikov, kar mu je delo zelo oteževalo. Dotiki so se jim gabili. Pravzaprav so se bali okužb, ki bi jih z dotiki lahko dobili. Pogovarjali so se preko stereovizorja. Tridimenzionalne slike.

Vsi so sumili žrtvino ženo Gladijo. Le ta je to seveda zanikala. Kmalu se je zgodil nov umor. Tokrat je šlo za šefa solarijske varnostne službe Hannisa Gruerja.

Pri svojem dolgotrajnem raziskovanju je Elijah ugotovil, da tudi za ta umor sumijo Gladijo. On je imel sicer svojo teorijo, da bi za tem nekako nehote stali roboti, a so Vesoljci to misel zgroženo ovrgli. Roboti naj bi nikakor ne mogli škodovati človeku.

Elijahu je stereovizor presedal. Z Vesoljci se je hotel pogovarjati osebno. Zato se je odločil, da bo, njihovemu zgražanju navkljub, hodil na obiske. To je bilo sicer težko, saj je Zemljanom golo sonce škodilo. Jih dušilo. A je kljub temu storil tako. Obiskal je Gladijo. Tam je izvedel, da je njen pokojni mož imel farmo, kjer so »gojili« otroke. Oplojene jajčece so nosečnicam izrezali že po enem mesecu nosečnosti in so jih naprej do rojstva imeli v

prostorih s točno določeno klimo in temperaturo. Pred porodom so jih tudi vse temeljito pregledali, tako da so na svet prišli samo zdravi in popolni otroci., ki nikoli niso izvedeli kdo so njihovi starši, prav tako starši niso poznali svojih otrok. Ti so bili na farmi do svoje polnoletnosti, nato pa so dobili posestvo in svoje robote.

Pri raziskovanju te farme, so hoteli ubiti tudi detektiva. Takrat mu je bilo pa dovolj. Pospeseno se je zagnal v delo in kmalu prišel do zaključka, da je bil morilec vesoljec Dr. Jothan Leebig, po poklicu robotik, ki je bil sodelavec in prijatelj prve žrtve .Hotel je zavladati vesolju, ti dve žrtvi, pa sta mu to zelo oteževali. Bil je tudi Gladijin oboževalec. Pri umorih so mu pomagali roboti, ki pa za to sploh niso vedeli, saj jih je Leebig z zvijačo izkoristil v ta namen. Ko so ga razkrinkali, mu je od šoka odpovedalo srce.

Delo je bilo končano in detektiv Elijah Baley se je končno lahko vrnil nazaj na Zemljo. Tam je svojemu nadrejenemu pojasnil, da je Dr. Leebig sicer načrtoval umore in pri tem izkoristil robote, da pa je za prvo žrtev izkoristil tudi Gladijo, ki je nevede umorila svojega moža in se potem ni nič spominjala. Ker je bila bolj odprtega duha, kakor ostali solarijci, ji je začelo življenje na Solariji presedati, zato se je po razjasnjem primeru odselila na Zunanji svet Avroro. Elijah pa je odšel domov k svoji ženi z mislijo o tem, da bi tudi Zemljani lahko prilezli iz podzemlja in končno zaživel na svetlobi pod golim soncem.

6. MOJE MNENJE

Knjiga mi je bila dokaj všeč. Pravzaprav sem bil presenečen nad samim opisom Zunanjega sveta in zgodbo kot celoto. Gledal sem že film Jaz robot, ki je bil posnet po Isaacovem romanu, zato sem se knjige Golo sonce lotil s precejšnjim zanimanjem. Zgodbi sta si podobni in v obeh je osrednji lik Zemljan detektiv, ki je nezaupljiv do najnovejše tehnologije – robotov. Sama zvrst znanstvena fantastika mi je blizu. In ker je bila zgodba res zanimiva, sem jo z lahkoto prebral. Knjiga me je kar »potegnila« vase.